

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 30 Juliol de 1916.—Núm. 148.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre ..... r'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

¿Què passa?

S'ha aixecat l'estat de siti i les funcions de govern han retornat a les autoritats civils. S'ha suprimit la censura previa a que estaven subjectes totes les publicacions. La normalitat, que de fet no s'ha pertorbat un moment, sembla que de dret hauria d'ésser declarada. I, a pesar de tot, no's restableixen les garanties constitucionals.

¿Què passa? ¿Quin perill ens amenaça? ¿Quina complicació de caràcter interior o d'orde internacional obliga al govern a mantenir-nos fora de la Constitució? ¿Què hi ha, que no permet parlar clar, i impulsa a les autoritats a guardar una prudentíssima reserva?

Creiem que aquesta actitud no es la més propia per a lograr la tranquil·litat que's desitja. Ens trobem en un país alarmista per excel·lència. I com la gent no sap explicar-se el per què de les precaucions que s'adopten, acut a les suposicions més descabellades. Per més que res ne diuen els diaris, els rumors mes inverosímils i les notícies més estupendes corren de boca en boca.

Si, com nosaltres suposem, no passa res i la tranquil·litat es mestresa de tota Espanya, hora es ja que el govern ho proclami i adapti a la realitat els seus actes. Convé que no's despertin rezels i que llueixi la veritat sense núvols i boires que l'envoltin. La sinceritat i l'honradesa constituiràn sempre'l millor sistema de governar.

Esperem que una volta conegut el dictamen de l'Institut de Reformes socials, sobre la pugna provocada entre'ls obrers ferroviaris i les empreses, s'aclarirà la situació. D'aquesta manera, la tranquil·litat retornarà a tots els esperits i cessaràn en la seva injustificada alarma'ls propagandistes de lo misteriós, que tants perjudicis ocasionen.

Si'l govern no restableix immediatament les garanties constitucionals, tindrem dret a pensar que, efectivament, existeixen motius poderosos d'alarma i d'intranquil·litat, o que'ls nostres governants, tot i titulant-se liberals, son més aficionats a l'opressió i al despotisme per a realitzar la seva obra, que de cap manera podrà ésser allavors obra de pau i de concòrdia, tal com els temps que correm i les actuals circumstàncies exigeixen.

Les tarifes ferroviaries

L'únic remei

El modest article que la setmana passada publicàrem tractant d'aquesta interessantíssima qüestió, sabem ha sigut comentat en alguns centres de la ciutat i especialment entre'l comerç. Molt ens plau que Tarragona's preocupi de lo que d'una manera més directa afecta a la seva vida i prosperitat. I molt més agraiem els datos que se'ns han promès i que amb gust publicarem per a posar de manifest les irritants desigualtats i anomalies de l'actual regim tarifari. Així contribuirem a l'estudi del tema i's prepararà l'opinió per a influir en les determinacions dels governs, que l'hora sia arribada de resoldre'l problema.

Avui, amb motiu de la darrera yaga dels res, creiem s'ha donat un gran pas cap a Si's repassa la premsa de tots els pa nombroses revistes financieres que-

la llum, una notable coincidència s'observa. Tothom, sia'l que vulgui'l criteri polític o econòmic de defensi, convé en que'ls ferrocarrils constitueixen un servei públic. No veure en els ferrocarrils res més que una industria, un capital, uns accionistes, com proclamen els articulistes de *La Veu de Catalunya*, es tancar els ulls a la realitat o deixar-se portar per una conveniència i un egoisme migradíssims.

Se'ns dirà que actualment les empreses ferroviaries, quan se tracta de tarifes, procedeixen moltes vegades com un industrial qualsevol. Així resulta en la pràctica, per més que'ns seria molt fàcil demostrar que no fou pas aquest el criteri que informà les diferents concessions fetes per l'Estat. Mes, encara que la llei amparés els absurdes i'ls exclusivismes de que'ns queixem, no fora això obstacle per a que s'imposés, com s'imposa, i de cada dia més, un cambi radicalíssim. ¿No s'han modificat en el terreny legal les relacions entre les Companyies i'ls seus obrers? Doncs, de la mateixa manera vindrà un cambi d'orientació en les relacions entre'ls ferrocarrils i'l comerç en general.

Essencialment, pot ésser equiparat el servei de ferrocarrils amb el de telefons interurbans, per exemple. A Espanya, a major abundament, una gran part d'aquests telefons els exploten companyies particulars. I, no obstant, a ningú se li ha ocorregut que pel caràcter privat de l'empresa concessionaria, pugui donar-se'l cas de que aquesta convingui una tarifa especial amb una població o amb una casa de comerç, per molt que la població o'l particular de referencia utilitzin el medi de comunicació telefònica. Seguint el criteri dels articulistes de *La Veu de Catalunya*, es a dir, veient en els telefons res més que una industria, un capital, uns accionistes, el règim de tarificació especial podria tenir també aquí perfecta aplicació. Se pagarien els telefonemes a tant el miller, com les tonelades de mercaderies d'una estació a l'altra.

Doncs, bé: si'ls ferrocarrils son un servei públic, del qual l'Estat es amo o cooparticipant al menós, es necessari que les ventatjes que proporcionen se reparteixin amb equitat entre totes les poblacions i totes les comarques. No pot haver-hi preferències i privilegis de cap mena. I no pot ni deu mai consentir-se que, a l'amparo d'un servei públic o de l'Estat, s'enriqueixin i prosperin determinats centres comercial i industrials a costa d'altres centres o nuclis més modestos que'ls primers però tan respectables com ells. En una paraula: el port de Tarragona, amb comarca natural, amb ferrocarrils que hi afluixen, amb medis sobrats de vida, no pot ni deu morir a mans de les empreses, per a beneficiar al nucli de comerciants barcelonins que obtenen les tarifes especials i de combinació.

El remei d'això es el mateix que curarà, en lo possible, les vagues com l'última que hem passat. Hem llegit que en la visita que'ls comisionats de l'Unió General de Treballadors feren al Govern, una volta esclatada la vaga, el Sub-secretari de la Presidencia, senyor Argente, va dir:—Aquesta serà la darrera vaga ferroviaria. Tractant-se d'un servei públic tan vital com el dels ferrocarrils, es clar que'ls obrers no deuen gaudir del dret de vaga amb la mateixa amplitud que les altres industries...—En aquest cas se li objectà—s'hauràn de nacionalitzar els fe-

de les tarifes. Les vagues i les desigualtats de tarifes no obeeixen més que a la cobdicia ilimitada i al egoisme desenfrenat de les empreses o dels qui les dirigeixen i exploten. Les reclamacions que per part dels obrers com per part dels interessos afectats pel regim tarifari, se fan avui, s'escolten o no s'escolten, segons convingui al lucre de l'empresa. El dia que'ls ferrocarrils passin a mans de l'Estat, i aquest se constitueixi en empresa, ni serà posible l'explotació de l'obrer, ni podrà ferir-se mortalment un port, una ciutat o una comarca.

NIÖBE

TRIPTIC

A CLEOFÉ

*N*l' mar tan seré ni la blavor del cel calmen l'inquietut del meu esperit. L'home es el més gran enemic de l'home. Ja no's tanquen les portes per por al llop, sino per por al home! Canta l'aucell i menja. L'home renega i's mor de fam. L'arbre dona el fruit a l'estiu i a l'hivern descansa. L'home no descansa mai! La suau fragancia de les flors del jardí m'invita a olorarles. ¡Obra de l'home son els gasos asfixiants! El cervell dels savis s'exprimeix en els laboratoris rebuscant els secrets de la Química, de la Física, de la Botànica i de les Matemàtiques ¿per l'elixir de llarga vida? ¿Per aniquilarla! L'home ha romput la virginitat de l'admosfera, de sota terra i del fons del mar ¿per gaudir de les seves belleses? ¿Per tirar millor l'explosiu que ha de matar a l'home! La blancor de que en soc símbol sols se'veu als llits dels hospitals; lo demés ¡tot es vermell! ¡tot es negre! ¡tot son llàgrimes! La superioritat de l'home ¿aont es? Civilització, progrés, religió ¿aont sou?... ¿Quan l'home-Fera se convertirà en home-Deu?

Aixis va parlar Niobe.

II

A PROGRÉS

Gota a gota l'aigua forada la roca. Pedra a pedra aixeca tu l'altar de la teva dignitat. Fuig de les multituds! La farándula humana ¡no vencerà mai a la nostra mare Natura! Aquesta converteix en rosada riallera el verí que l'altre li escup. L'home sol es l'home fort. Tancat en la torre d'ivori del teu cervell, i pensa, pensa... lingües el valor de les conviccions. L'Historia't dirà que cent vegades un home sol ha tingut raó contra l'Humanitat. Estudia el Bé i estima'l; observa el Mal i rebutja'l amb braç de ferro. Feble amb els febles; lleó amb els forts. Escolta al mestre i reflexiona; pero mai ni al teu pare obeeixis si no té raó. No t'exibeixis; val més l'intensitat que l'extensió. Avants de jutjar pregunta't lo que tu hauries fet en el lloc del acusat. Que sigui ta consciencia tan blanca com la neu de que'n vida, sigues prudent a casa, a ciutat,

llum de la teva intel·ligència! ¿Qui com tu? Tu ets Deu.

Aixís va parlar Niobe.

III

A NODER

¿La cançó del redemptor? Jo te la cantaré. Una vegada a Falset va ser representada una comèdia que va comensar rient i va acabar plorant. ¡No ploris mai! ¡Riu sempre! Deixa que un dia passi a un altre dia. ¡El sol surt per tothom! ¡No t'hi ficsis! ¡No analitzis! ¡No enfonsis cap sepulcre blanquejat! Pensa que'ls cucs viuen de la podridura i'l ventrell es la SUPREMA LEX de tots els animals. A la taula de la vida no siguis escrupolós, ¡caigui qui caigui! empeny fort per a ocupar els primers seients i ¡visca D. Sancho Panza! Deixa que digui la gent! L'opinió pública, ¿de quin mal cura?... ¡Derrotxa xerrameca i aixís no se't veurà el joc de mans! Ademés, les mans brutes se'tapen amb guants. ¡Tothom gasta guants! ¡Tothom es persona decent! Les cabories de la joventut ja les fondrà la neu dels cabells blancs. ¿Les idees?... ¿a quant la dotzena? ¿Redemptor?... L'Amèrica està plena de redemptors. ¡QUÈ BELLO PAÍS! ¿Redimir a qui?... ¿Als qui't fingeixen amistat?... ¿Als professionals en fer de l'honra i de la pell tivetes?... ¿Aont son els vers amics?... ¡Vésten Antón!... Crida ben fort: ¡L'humanitat es irre-dimible! ¡L'home es el més gran enemic de l'home! Al Olimpo, aon els meus pares resideixen, els tontos, díguels-hi redemptors, tenen les portes barrades. ¡Quina gràcia ens fa quan un d'aquets truca i pregunta: ¿aont es Deu?—¡Deu es al ventre de ta mare!

Aixís va parlar Niobe.

P. REDÓN.

Des de can Buenos, a 22 Juny de 1916.

NOTA CIUTADANA

ELS BANYS

ENCARA que molts dels qui a Tarragona viuen no n'estiguin enterats, el cert es que aquesta es una població *marítima*. Les empreses de ferro-carrils prou han fet per a allunyar-nos del mar tant cam ha estat possible. Aquests ralls i aquest seguit tràfec de *maniobres* que amenacen al tarragoní amb pena de la vida, el separen del mar i'l porten amb preferència a gaudir els aires flairosos de l'Oliva, el Llorito, els Hermitans i les garrigues del Pont del Diable. Però de dalt de les montanyes, com de moltes galeries, s'ovira l'esplanall blau de la mar generalment quieta i tranquil·la. I quan arriba l'estiu, i amb ell la calor xafagosa dels mesos de Juliol i Agost, el ciutadà tarragoní se recorda de la mar i de les platjes i dels banys.

La gent acomodada, la qui usa maset i tartaneta, i'ls emplejats i militars de certa categoria, se'n van a la Rabassada o a la Sabinosa. Allí, de tant en tant, s'hi arregla algun casament, se fa malbé'l castellà i l'Atracció de forasters hi organitza qualque *verberna*, amb llumets de colors, música militar i ressons modestos. Mentres la joventut s'explia, refrescant-se'l còs i encenent-se l'ànima ben sovint, a l'escalf d'una mirada temptadora, les *mamàs* i'ls *pa-pàs* conversen agradablement i fan xistos.

—Ha observado usted, Doña Julita, cómo nada mi futuro yerno? Mírelo usted; parece un pez.

—Pues no deja de ser eso un peligro, Doña Otilia.

—Por qué?

—Porque cuanto mejor nade, más difícil es que lo pesquen.

L'estol democràtic, que'n podríem dir, no té altre esbarjo que l'establiment d'una platja que'l rodeia

fer la competència al va-i-vé de les ones. Es una nota de color que encisa, principalment contemplada des de la barana del Passeig de Pi i Margall.

El dia de Sant Jaume, a mitja tarda, no poguérem resistir la tentació i'ns confonguérem amb el regueró de formigues més o menos ciutadanes que, començant a l'entrada de la carretera de Barcelona, seguia per la baixada de l'antic Presili, fins a la platja esmentada. Mai hem sentit tanta vergonya com a tarragonins, i tanta indignació contra les nostres autoritats.

A ningú d'aquests que tant criden i baladregen per cà la ciutat, discutint coses que no entenen, se li ha ocorregut demanar l'arreglo d'aquells camins. Un núvol de pols t'envolta al sortir de la ciutat i no't deixa fins que't trobes damunt de l'aigua. La deixadesa, l'incuria i l'abandono, llueixen amb tot esplendor. Ningú diria que a Tarragona hi hagués alcalde, Ajuntament i regidors. I ningú diria tampoc que, mercès a les plujes de l'hivern ens trobéssim en una població que pot regar amb mangueres els seus carrers i pot aprofitar una elevació d'aigua, *impropia para la bebida*, però molt propia per a matar la pols on sia, i que a la ciutat li costà unes quantes mil pessetes.

No parlem ja de la brutícia de la platja i del disbarat de permetre que'ls carros hi vagin a *fer arena*. Prescindim de la permanència de certes barraques i dels nous establiments de *merenderos* que son un atentat a l'estètica i, suposem, a l'estòmac i a la butxaca. També fem cas omís d'altres detalls per a no enllètir més el quadro, ja prou pòe agradable de sí. Però de cap manera podem deixar d'esmentar un fet, que esperem no's reproduirà.

La platja del Miracle, amb tot els seus inconvenients, es un lloc que a l'estiu s'aprofita, tant per ella mateixa, com pels seus alre-dors. La punta del fortí de la Reina i'l rocam que hi ha per allí a la vora, constitueix al cap-el-tard un lloc deliciós. Les famílies, després del bany, en petits rotllos, hi berenen i hi sopen en bon nombre; i altres hi passejen o hi prenen la fresca... Doncs, ni això se li permet ja, a l'estol democràtic.

Uns senyors—mitja dotzena escassa—que, segons hem sentit dir, tenen el privilegi del *tiro nacional*, aprofiten l'horeta de la tarda, quan el sol se'n va a la posta, per a lluir les seves habilitats. I des de'l fortí de Sant Jordi, tirant al blanc com a desesperats—se veu que algú paga'l gasto—posen en perill als banyistes i concurrents a la platja, i impossibiliten que ningú s'acosti per aquells encontorns. ¿No hi podrien anar a l'hora del sol—de dotze a dues—que es quan els *blancos* se veuen millor? ¿I no estaria més bé encara que no hi anessin en cap hora, i's busquessin altre lloc més convenient?

Es l'únic que'ns faltava per a impedir que's desenrotlli aquí en una o altra forma, l'afició al mar i a les platjes, que tants beneficis reporta a moltes poblacions. No n'hi havia prou amb els abusos de les companyies ferrocarrileres que han cercat el nostre mar d'una mena de muralla de la Xina. No fa prou l'Ajuntament mantenint els camins que al mar condueixen, polsosos, bruts, intranzitables. Era necessari que vinguessin uns quants desenfrenats i, en nom d'alguna cosa molt sagrada segurament, embestissin a banyistes i passejants a *tiro limpio*.

A "JUST"

EL sentiment d'imparcialisme m'obliga a dirigir-vos unes lletres breus.

Jo soc un lector de *Spendius* i al veure lo que li escribiu, me feu l'efecte d'un amic que'm deia que'l periòdic *España* es pernicios perquè mossega sempre.

Crec que'l compliment del deure, els actes bons, no mereixen alabança: es una obligació realitzar-los; aixís com es necessari convé pegar al que no's vol aversar.

Al escriure vostra frase que diu "*Mostréu certa rebelió contra tot lo estatut*", serieu més just si posessiu *contra tot lo estatut "malament"*.

En lo de la ofensa a la Junta, jo qu'estic una mica enterat de la cosa, no hi sé veure ni ofensa, ni a la Junta: simplement hi veig un cop de pal just al senyor del Pagés qui llaura i als qui fan el corrido galant devant de la lloro coupletista i després... deixen que's pagui son vermouh ella...! ¿no ho trobéu just?

Respecte a lo de l'orgull, trovo en vos que si bé calcas *Platus faustum, calcas sed alio faustum*, com deia Plató mateix.

Li diéu també a *Spendius*: "... per a escriure com vos, es necessita una autoritat... etc." i la mateixa autoritat hi ha (per a'l public que vos hem llegit als dos) en éll que en vos per a dir lo que li diéu i... miréu »Just« que vós, vos en donéu una mica quan diéu tot allò de "*a mi em dol que malgastéu aixís lo que fora profitós... a mi em dol per la simpatia que'm lliga... etc.*" Teniu aires de protector... de perdona-vides... i després diréu que "*ara'ls fums de superioritat se re-proven...*"

I finalment; aixís com vos lamentéu la absència d'optimisme en les «Varies» de *Spendius*, jo trovo en vostre article un optimisme que indica o ignorancia de la realitat, en quin cas es dispensable, o bé lo que un cobre'l·lit molt maco amb *olor de pomes* com diria en Juli-Ol i assota del qui no hi han llençols i'l matalaç se'l acaben de berenar les arnes...

Aixó va per lo de la Junta d'organització ferma i que dona excelents fruits... i si no, pre-gunten-ho a qualsevol dels que la componen.

Entesos?

JOVE NACIONALISTA.

Les vergonyes de la Diputació

ENS hem proposat parlar clar per a que tothom ens entengui, i, a l'ensemper per a que cada hù quedi en el lloc que li correspon. Tan clar parlarem, que'ls subterfugis, les habilitats i les cridories de la conxorxa que desgoverna la Diputació, no impediran que'ls pobles, els regidors i'ls Ajuntaments puguin jutjar amb serenitat, i l'opinió pública fallar en última instancia. Per això deixarem de contestar tot atac i tota insidia personals amb que la malavolensa, prop-parenta de l'enveja, i l'atreviment parió de l'ignorancia, hagin pretengut ferir o molestar a l'amic Lloret, autor de la proposició que tan rebombori ha mogut. Son els fets lo que interessa que la gent coneixi: lo demés son coses petites i molt sovint despreciables.

El fet es que la conxorxa guaschista-fomentista-carlina que impera a la Diputació, votà contra la proposició den Lloret, qui demanava's suspengués per l'arrendatari del contingent provinciòl tota acció contra'ls regidors i ex-regidors d'Ajuntaments en descubert amb la Diputació. El fet es també que pel vot dels senyors GUASCH, VIDIELLA, COMPTE, BORRELL, SERRES, CANIVELL I FORTUNY, L'ARRENDATARI DEL CONTINGENT PROVICIONAL, QUEDA AUTORITZAT PER A SEGUIR VENENT I EMBARGANT FINQUES DE REGIDORS. Sentat això, que es lo principal, anem a veure les poderoses raons que obligaren als esmentats senyors a adoptar aquesta actitud, raons que foren exposades i contestades ampladament en la ja cèlebre sessió del dia 9.

Diu *Foment*, que si'ls seus amics votaren contra la proposició den Lloret, «ho feren perquè tenen (ells, naturalment) la responsabilitat del govern i administració de la Diputació i per a no donar a l'arrendatari del contingent un arma amb que poder ferir a l'organisme provinciòl.» «Perquè hi ha que tindre en compte—afegeix—que hi ha contracte firmat, pel qual s'obliguen la Diputació i l'arrendatari al compliment de les bases o clàusules del mateix contracte, mentre no hi hagi incumpliment d'alguna d'elles. Si aquestes no hi hagi incumpliment d'alguna part d'ambdós o d'un dels contractes, aquests pot reclamar ni impelir la resolució del contracte; que la Diputació no pot, o posant entorpirments i

dilacions a la gestió de l'arrendatari, aquest es pot girar contra ella en demanda d'indemnització per danys i perjudicis, etc., etc.»

Això que diu *Foment* i que poc mes o menos digué també'l *Diario de Tarragona*, es reproducció de les manifestacions fetes a la sessió pels senyors Vidiella, Guasch i Borrell. Cal, doncs, que coneguem quines son les principals obligacions de l'arrendatari. Les copiarem del *Boletn Oficial* de 6 de Janer de 1912 que publicà les bases de l'arrendament. Són les següents:

«10.ª El contratista se obliga a ingresar en la Caja provincial y en la forma que señala esta condición y las siguientes el importe de cada anualidad en trimestres, como sigue:

Por corriente.—El 75 por 100 del reparto de cada año, así:

30 por 100 en la segunda quincena del segundo mes de cada trimestre.

30 por 100 en la primera id.; y

15 por 100 en la segunda id. del tercer mes.

Por resultas.—En partidas iguales y en iguales fechas, el 75 por 100 de la cantidad que por tal concepto la Diputación acuerde repartir anualmente, de conformidad con lo expresado en el párrafo 2.º del artículo 1.º

Estos ingresos deberá verificarlos el contratista en la Caja provincial [en oro, plata o billetes del Banco de España.

Esto no obstante, el 70 por 100 de lo que tenga que recaudar por resultas podrá ingresarlo en créditos reconocidos por la Diputación y que la misma tiene como pendientes de pago.

22.ª Quincenalmente remitirá el contratista al señor Presidente de la Diputación, relaciones separadas de los cobros que haya efectuado por corriente y atrasos, expresando los nombres de los Ayuntamientos y el importe de lo satisfecho por cada uno. El importe del total recaudado deberá ingresarlo inmediatamente en la Caja provincial, y si no hiciera, el señor Presidente de la Diputación prevendrá a dicho contratista que inmediatamente lo entregue, incurriendo en multa del 10 por 100 de la suma que retenga, si así no lo efectuase, y considerándose además la demora caso de rescisión a costa del arrendatario.»

Una volta coneguts els textos passem la vista per les següents eloqüentíssimes xifres:

CUPOS TOTALES

Anys	Contingent	Atrassos
1912	729.419'29	182.354'82
1913	729.419'29	182.354'82
1914	729.419'29	182.354'82
1915	729.419'29	130.711'74
1916	729.419'29	130.820'15
	3.647.096'45	808.596'35

75 PER 100 A INGRESSAR

Anys	Contingent	Atrassos
1912	547.064'47	136.766'12
1913	547.064'47	136.766'12
1914	547.064'47	136.766'12
1915	547.064'47	98.033'80
(*) 1916	227.943'50	54.508'35
	2.416.201'38	562.840'51

INGRESSAT

Anys	Contingent	Atrassos
1912	392.939'56	91.049'80
1913	334.574'51	251.333'65
1914	313.921'30	124.060'78
1915	260.958'19	133.273'64
(*) 1916	63.922'30	33.415'49
	1.366.315'86	633.133'36

Resulta, doncs, que per contingent corrent, l'Arrendatari ha deixat d'ingressar 1.049.885'52 pessetes, i en cambi per atrassos, ha ingressat pessetes 70.292'85 més de lo que'l contracte l'obligava. I per a explicar l'anomalia que salta a la vista, entre lo recaudat per corrent que amb prou feines arriba a la meitat de l'obligació contreta, i lo recaudat per atrassos, que passa bon trosset del limit fixat, recordis aquella condició, potser la més productiva per a l'arrendatari, segons la qual *el 70 per 100 de resultes pot ingressar-ho en crèdits regoneguts per la Diputació.*

¿Ha complert, per lo tant, l'arrendatari la prin-

(*) Devem observar que, com la nota de les cantitats recaudades, no arriba mes que al dia primer de Juny d'enguany, el càlcul del 75 per 100 a ingressar se refereix també a la mateixa fetxa del primer de Juny.

Els **XAROPS, HORXATES i SODES REFRESCANTS**
de la antiga i acreditada casa

Esplugas

per sa calitat i bon preu competeixen amb totes les demés marques conegudes.

FÀBRICA I DESPATX: CREU CUBERTA, 32, (Hostafrancs) BARCELONA

cipal obligació que'l contracte li imposava, que era la recaudació del 75 per 100 del cupo corrent, la qual constituïa, per dir-ho així, l'essència del contracte, ja que ni sisquera aquest tenia explicació si no s'assegurava l'ingrés suficient del cupo corrent, per a regularitzar la marxa econòmica de la Diputació? Es ben evident que no.

Però encara hi ha més. Després d'haver-se citat els dats que deixem consignats, en les darreres sessions de la Diputació s'ha insinuat, sense rèplica ni protesta del President senyor Vidiella, que l'Arrendatari deixa d'ingressar a la Caixa provincial cantitats que té percebudes. ¿I no constitueix això una infracció manifesta de lo prescrit en la base 12.ª que també hem copiat?

Si l'única raó que la conxorxa podia aduir contra la proposició den Lloret, que feu seva la minoria republicana, era la de que, mentres una de les parts contractants no hagués incorregut en incumpliment d'alguna clàusula del contracte, aquest era intangible, podem afirmar que ha quedat ben lluida la majoria caciquista de la Diputació, amb el seu President senyor Vidiella, el seu director espiritual senyor Guasch i'ls seus escolans d'amen senyors Borrell, Compte, Serres, Canivell i Fortuny... Tan lluida ha quedat que, segons rumors, el senyor Palau, el diputat per Tarragona-Vendrell, se proposa no tornar a ocupar el seu escó, i'l senyor Tell, diputat per Valls-Montblanch, prepara una declaració de conformitat a la proposició den Lloret.

Creiem que n'hi ha prou per avui. Però apremem-nos a dir que no hem acabat la tasca, puix prescindint de les moltes coses que's digueren a la sessió del dia 9, que aniràn sortint oportunament, els dats que hem reproduït se presten a moltes consideracions que hem de procurar no quedin al tinter. Ara ja hi som posats.

PER A "EL TARRACONENSE"

MINTIENDO A SABIENDAS

V AJA, prou, que ja es pesada aquesta discussió quincenal. L'Eco de la cloaca se empenya en que cap amic seu regidor es accionista ni conceller del «Gasómetro». Tampoc ho eren a l'hora en que's firmà el contracte vigent, i després tot Tarragona sap que molts dels que l'aprovaren foren en sa majoria accionistes i concellers, sinó allavors, després... i en el moment actual per no tenir que recorre a les èpoques de dominació conservadora, vergonyoses i infructuoses per a la ciutat, les mes fatals per a Tarragona, malgrat tots els superflugs, malgrat totes les poses honorables dels honorables de pose de *El Tarraconense*, nosaltres seguim afirmant que després de la venda de les accions, seguien pertaneixent al Concell del «Gasómetro» o «Riegos y fuerza del Ebro» o com siga el nom de la entitat que comana el «Gasómetro», senyors actualment regidors, desempenyant els càrrecs, avans i després de la venda de les accions, en el Consejo que si que lo hay en Barcelona, i que si no recordem malament, el *Diario de Tarragona* publicà inclús els noms.

Està clar are, *Eco de la cloaca* i defensors del Gasómetro? Ah, i no parlin de enterboliments els reis de les foscuries, que en això ne son mestres!

Es mes; les simpaties se demostren amb fets i els fets ens dinen que l'actual majoria està en un tot al servei del «Gasómetro» o de la «Canadenca», puix que aquesta entitat està burlant-se i explotant a Tarragona, malservint-la tant en un fluid com en

un altre, i cobrant fluid que no serveix ja que, especialment el gas, no té ni la meitat de pressió que deuria tenir i malgrat tant mal servei, la majoria de nostre Ajuntament se oposa a tot projecte d'enllumenament per a aixís arribar a l'hora de acabar el funest contracte actual i entregar la ciutat, lligada de mans i peus, al omnide poder de la «Canadenca»; això son els fets. Aquest serà el resultat del pas, per l'Ajuntament, dels conservadors. Buscar si eren concellers mitja hora mes aviat o mes tard els regidors de *El Tarraconense* te poc valor; lo que cou és que, sent-ho o no, estiguin al servei del «Gasómetro» i contra els interesos de Tarragona.

I a la *otra muestra de como se escribe la historia*, tot i dolent-nos molt el temps que perdem, devem de dir al *Eco de la cloaca*, que NO ES CERT lo que diu respecte a la sessió de l'Ajuntament del dia 3, puix que la votació en que prengueren part els nostres regidors Piñol i Lliteras, els federals i el radical, junt amb el *factórum*, fou en contra de que quedés consignat en acta, el considerar a l'Albafull, diputat per Barcelona, com a representant de nostra ciutat, cosa que cau de sí mateix, puix que Tarragona ja té els seus.

Hi haguéren dos votacions, com ja sab l'Eco de la cloaca, i encare que vos siga convenient per a fer-ho creurer als vostres *bens-llegidors*, no tergi-versin les coses tan públiques com aquesta, puix que les gracies no per *cortesia* sino per un deure, se tenen de donar a tothom, i es aixó precisament a lo que se oposava el *factórum*, empró que no li sortí bé.

De l' Ajuntament

Sessió del 24 de Juliol

PRESEIX. En Josep Boada amb assistència de 14 regidors. Es aprovada l'acta de la sessió últim i el despatx del dia, tornant a la comissió un dictàmen de la d'Axamplis i un de la de Governació.

Tots els regidors de la oposició, varen intervenir amb un munt d'assumptes, però la majoria tenia la consigna del seu *quefe* de no dir res; i tal dit, tal fet, puix que no obríren la boca per a res i com si fossin els ninots de un pim-pam-pum que corren per aquí.

En Boada va complir al peu de la lletra (o de la solfa), doncs en Prat, del seu escó, portava la batuta.

La sessió que vé contestaran a totes les preguntes (segons paraules del *reglamentari* Sr. Boada) i ja tindrem feina per bona estona. Ah, i es de suposar que també deurà dir-se qui es el senyor regidor de la bofetada, que si es qui'ns pensém ens sabrà molt de greu ja que hauriem volgut dedicar aquest adjectiu a un altre regidor, puix ja està batejat amb el de la *cloaca* el de marras.

Tarragona : Imp. Llorens i Cabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA de la Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, báscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

PAURUIZ

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **DR. RABADÁ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i anàlisis micro químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÁ

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melge
 de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels
 licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires.

Demanen en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments,
 batetjos i banquets

Sastreria

Novitat

= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic
 sos acreditats Cafés

Torrefacció diària

Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la
 qualitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

STOCK

Michelin i Dunlop

Accessoris i peces soltes per a
 Bicycles,

Motocicletes

i Automovils

Olis lubricants, betzines i bujies.
 Vulcanització i venda de Neumàtics
 i càmares per a tota classe de
 Autos

Despatx i Exposició: MASDEU i C.

Unió, 32. : : Telèfon 259.

Garage: Unió, 45

TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

= DE =

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, fiambres,
 conserves, vins, xampanyans
 :: i tota classe de comestibles ::

UNIÓ, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

= DE =

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telèfon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanyans : Escribanies : Plumes
 Stilogràfiques : Pesa-carres : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja pappers
 amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MENJADORS DEL JARDÍ

DE FRANCISCO LOPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
 endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus con-
 vencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

Hotel Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17

I AUGUST, 26

TARRAGONA

Petit Versailles

Bar de Moda

Refrescos - Cafè - Ll. ors - Dolços

Explendit servei

: de Restaurant :

Piano elèctric - Overt dia i nit

Rambla San Joan, núm. 49

Telèfon, 242

Tarragona

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA CASTELAR, 24

Corbates

i articles per a home

Gilbert Germans

PREUS BARATOS

Pere Floret

Corredor Beial de Comers

Apodaca, 9

Sabateria

"La Mariposa"

= DE =

Joan Domenech

Calçats econòmics,
 a mida i de luxó.

PREUS FIXOS

Grans existències
 de totes mides i
 classes.

Carrer Major, 2

Tarragona

Fàbrica de Braguers

Aparatos Ortopèdics

(TRENCATS)

EL BRAGUER-ARTICULAR-REGU-
 LADOR sistema MONTSERRAT es
 el més pràctic i modern per a la re-
 tensió i curació de les hernies per
 cròniques i rebel·les que signin.
 Grans existències de BRAGUERETS
 DE GOMA per a la radical curació
 de les hernies de la infància i tot lo
 concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ
 DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT

UNIÓ, 34 — TARRAGONA

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raims sense alcohol

The Grape Juice Co. L^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i conval-
 escència

Se ven per tot arreu

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per
 a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos — — Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona